

Stabrand kirke

Ved en gudstjeneste i Nødager kirke kom jeg til at tænke på, at der i murene på kirkens udvidelser sidder stene fra den nedlagte Stabrand kirke.

De fleste læsere ved nok at der har ligget en kirke i Stabrand, men nu skal historien genopfriskes. Den nedrevne kirke i Stabrand blev bygget omkring 1100 og den blev fjernet omkring 1550. Så sent som i 1751 blev der foretaget en begravelse på kirkegården. Peder Madsen Pedersen har udhugget tekst på en mindesten, der ligger på stedet. Teksten lyder: "Her lå Stabrand kirke 1100-1550. Til fædres minde 1961".

Ved senere udmålinger kan man se at kirken har været 27 alen lang og 17 alen bred. Desuden har den haft et våbenhus.

Hvorfor kirken blev nedbrudt vides ikke med bestemthed, men i 1552 udgik der fra Aarhus Stift en forordning om, at det skulle undersøges hvilke kirker der kunne undværes. Det har dels været en følge af reformationen, hvorved rige kirker blev frataget midler fra den katolske tid, og der var heller ikke megen fremgang omkring reformationen, så kirken kunne godt undværes.

Et sagn mener at vide at kirken blev nedbrudt på grund af en episode med "utugtigt levned". Det holder dog ikke. Sådan er det med de fleste sagn.

Det er den eneste kirke på det sydlige Djursland, der er nedrevet.

Stabrand kirke hørte under herregården Møllerup, og en del af stenene fra kirken er blevet benyttet ved bygning af broen ved denne gård. Andre sten er som skrevet benyttet ved udvidelse af Nødager kirke og der findes sten indmurede i næsten alle gårde i den sydlige del af Nødager sogn.

Måske har bønderne gerne villet bevare et minde om den kirke, som de sikkert helst ville have beholdt, ellers ser man intet formål med at stenene er blevet delt ud.

Nu gik kirkens indbo jo ikke til spilde. Døbefonden blev bragt til Møllerup, hvor den var indtil grev Ahlefeldt i 1914 tog den med til Sjælland og skænkede den til Geelsgaard gods i Søllerød, hvor den først blev brugt som blomsterkumme, men i 1936 blev den skænket til Søllerød kirke, hvor den nu er kommet til ære og værdighed som kirkens døbefond i denne smukke nordsjællandske kirke.

Alttertavlen befinder sig i kælderen på Museet i Ebeltoft, og der kan man få den at se.

Og hvad blev der så af kirkeklokken? Det vides ikke, men der opstår jo altid sagn, og et gammelt sagn fortæller at den blev sænket i Øjesø ved Feldballe. I stille nattetimer skal man kunne høre tonerne fra klokken, som gennem 400 år har kaldt sammen til kirkelige ceremonier. Det er hvad sagnet beretter!

Jeg vil da opfordre læserne til at tilbringe en stille nat ved Øjesø, men man skal nok ikke forvente det helt store.

Knud Jensen